

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**Zitting van 12 maart 2019
Dienstverlening - Beleid Leefwereld

4 2019_B&W_00121 Informatienota Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang - informeren**Samenstelling:**

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw T. Bijl; mevrouw J. de Groot, Secretaris

Informatienota

Inleiding

In de raadsvergadering van 30 oktober 2018 heeft u gevraagd om informatie over Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Aanleiding hiervoor was de teruggave van financiën Beschermd Wonen via de centrumgemeente Zwolle. Verder heeft u behoefte aan een toelichting over het onderwerp in het algemeen, over de gang van zaken tot nu toe en de veranderingen als gevolg van de doordecentralisatie en herverdeling van middelen die hun beslag moeten krijgen in 2021. Het proces om te komen tot de gewenste veranderingen in 2021 is gestart en gedurende het jaar zullen wij u op de hoogte houden van de gezette stappen.

Kernboodschap

Wij hechten net als u waarde aan het bieden van goede ondersteuning bij het vergroten of stabiliseren van de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners. Daar waar opvang of Beschermd wonen noodzakelijk is streven we ernaar dat inwoners zo spoedig mogelijk weer zelfstandig verder kunnen. We zijn er de afgelopen jaren samen met aanbieders in geslaagd om voldoende opvangplekken te bieden aan dak- en thuislozen in de regio, waardoor niemand tegen zijn/haar wil op straat hoeft te slapen.

Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang

Sinds 2014 werkt de regio IJssel-Vecht samen op het terrein van Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke opvang (MO), inclusief Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ) en verslavingszorg. Het aanbod van zorg wordt regionaal georganiseerd/ingekocht, zo ook de regionale Centrale toegangsfunctie (CT) bij de GGD.

Beschermd wonen is een veilige woonplek met begeleiding voor mensen met een psychiatrische diagnose. De mate van begeleiding verschilt; van enkele uren tot 24 uur per dag, zeven dagen per week. Beschermd wonen wordt betaald vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk.

Kerntaak van de Maatschappelijke opvang is het bieden van tijdelijk verblijf aan mensen zonder dak boven hun hoofd, gekoppeld aan zorg en begeleiding en/of het verhelpen van een crisis.

Cliënten van Beschermd wonen en de Maatschappelijke opvang hebben veel met elkaar gemeen. Ze kampen vaak met meerdere, elkaar beïnvloedende problemen. Zo is er vaak sprake van een combinatie van dak- en thuisloosheid, geweldsproblematiek, schulden, opvoedingsproblemen, psychiatrische, somatische en/of verslavingsproblemen en/of werkloosheid of het ontbreken van een zinvolle dagbesteding. Dit maakt de hulpvraag complex en veelomvattend. De cliënten hebben hierdoor te maken met instanties en hulpverleners uit verschillende maatschappelijke sectoren, waaronder de jeugdzorg, de geestelijke gezondheidszorg, de verslavingszorg, de somatische zorg en de justitiële zorg. Verder is er vaak betrokkenheid van instanties die met hun inkomen, huisvesting, maatschappelijke ondersteuning en dagbesteding te maken hebben.

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg richt zich op sociaal kwetsbare mensen die zorg en/of hulp nodig hebben, maar dit niet krijgen. Psychische aandoeningen, verslaving, vereenzaming, werkloosheid of financiële problemen kunnen er toe leiden dat mensen steeds dieper wegzakken in een situatie van verkommering of verloedering. Het kan bijvoorbeeld gaan om vervuiling (waardoor stankoverlast en brandgevaar kan ontstaan), agressief gedrag, vereenzaming en verwaarlozing. Deze mensen kunnen een risico vormen voor zichzelf en/of hun omgeving. Vaak is sprake van een combinatie van oorzaken. Voor hen dreigt maatschappelijke teloorgang en een lage kwaliteit van leven en welzijn. Door de complexe hulpvraag missen deze mensen de juiste zorg. Zij weten niet waar ze de zorg kunnen halen en de zorg kan hen niet bereiken (zorgmissers). Ook zijn er mensen die zorg mijden (zorgmijders).

Cijfers

Herkomst van cliënten Maatschappelijke opvang in de eerste helft 2018, versus eerste helft 2017:

MO 1	Zwolle	Centrumregio	Buiten regio	Nog niet bekend	Totaal
1 ^e 2018	77	26	109	5	217
1 ^e 2017	70	39	75	X	184
MO 2					
1 ^e 2018	6	7	2		15
1 ^e 2017					78

In 2018 zijn 3 van de 26 cliënten MO1 (crisisopvang bij Leger des Heils) afkomstig Steenwijkerland.

Van het aantal cliënten MO2 (wonen in een woning van een zorgaanbieder, met ambulante begeleiding (Leger des Heils, het RIBW, Limor, Timon en Creating Balance)) afkomstig uit de centrumregio komt er 1 uit Steenwijkerland in 2018.

In 2018 zijn in de regio IJssel-Vecht 957 cliënten Beschermd wonen in behandeling (geweest) binnen de instellingen die Beschermd wonen bieden. Van dat aantal cliënten zijn er 63 inwoner van Steenwijkerland die zowel in lokale- als regionale instellingen hulp ontvangen.

Centrumgemeente

Centrumgemeente Zwolle krijgt van het rijk geld voor Zwolle en de andere gemeenten in de regio IJssel-Vecht en heeft in het hele proces de regie en het grootste deel van de uitvoering. De kosten hiervoor worden in een gezamenlijk uitvoeringsbudget opgenomen. De afspraken over de regionale samenwerking zijn in een convenant vastgelegd.

Het zorgaanbod voor Beschermd wonen wordt zowel in Zorg in Natura (ZIN) als via PersoonsGebonden Budget (PGB) beschikbaar gesteld. De beleidsontwikkelingen en de financiële verantwoordelijkheden worden gezamenlijk opgepakt.

Vanaf 2021 worden de middelen voor MO/BW door het rijk op een andere manier verdeeld. Vanaf dat moment ontvangen de lokale gemeenten de financiën zelf en gaat dit niet meer via de centrumgemeente Zwolle. Daarmee vervalt de huidige regiefunctie van Zwolle. Bestuurlijk is echter al eerder aangegeven ook na 2021 regionaal te willen blijven samenwerken. Om het traject tot 2022 zorgvuldig en tijdig te kunnen doorlopen worden dit jaar meerdere (ambtelijke) bijeenkomsten gehouden. Dit om in gezamenlijkheid te kunnen onderzoeken wat regionaal, subregionaal en/of lokaal georganiseerd kan worden.

Financiën

In 2019 is voor Beschermd wonen een bedrag van € 52 miljoen en voor Maatschappelijke opvang € 10 miljoen beschikbaar voor de regio IJssel-Vecht. Van dit bedrag ontvangt Zwolle ongeveer 2,5% voor de personele inzet voor de uitvoering van de centrumgemeentetaken. Vanaf 2021 worden deze middelen niet (meer) aan de centrumgemeenten beschikbaar gesteld maar doorgedecentraliseerd naar alle afzonderlijke gemeenten in Nederland.

Hoe ziet het traject tot 2021 er in grote lijnen uit?

Er is een stappenplan opgesteld en er wordt een ambtelijke werkgroep gevormd die op onderdelen de voorbereidingen verricht en terugkoppelt aan het ambtelijk overleg. De komende maanden wordt (ambtelijk) uitgewerkt hoe de samenwerking eruit kan gaan zien, waarna het bestuurlijk overleg eind 2019 een besluit neemt. Daarmee creëren we voldoende tijd om mogelijke veranderingen in 2020 uit te werken. In juni 2020 zal een definitief besluit genomen moeten worden om tijdig de contractering voor 2021 te kunnen starten. Daar waar noodzakelijk wordt een overgangsregeling opgesteld, subsidies kunnen niet in één keer worden beëindigd.

Vooralsnog is geen beslissing van uw raad noodzakelijk. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan wordt u daarvan op de hoogte gesteld.

Consequenties voor de gemeente

Op dit moment is nog niet duidelijk of er financiële consequenties bij de veranderende manier van samenwerking zijn. Het te doorlopen proces vraagt extra aandacht en inzet van de betrokken beleidsadviseurs. Er wordt, conform de gemaakte afspraken, van alle samenwerkende gemeenten inzet op onderdelen gevraagd. Er zijn extra vergaderingen/bijeenkomsten noodzakelijk om alles op tijd klaar te hebben.

Communicatie

Op dit moment in het (verkennende) traject is communicatie met de inwoners en/of aanbieders nog niet wenselijk.

Vervolg

Wij houden u door middel van informatienota's en desgewenst een themabijeenkomst op de hoogte van de stand van zaken en de ontwikkelingen in dit proces.

Besluit

Beslispunt 1

Het college besluit de informatienota vast te stellen en aan de gemeenteraad te verzenden.